Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U102070

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Негачов Кирило Олегович
2. Kyrylo O. Nehachov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 025 Музичне мистецтво

Дата захисту: 04-01-2024

Спеціальність за освітою: 025 Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 2745

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41.07

Тема дисертації:

1. Числова символіка у клавірній творчості Шарля Алькана
2. Numerical symbolism in the keyboard works of Charles Alkan

Реферат:

1. Дисертацію присвячено клавірній творчості Шарля Алькана, яка осмислюється з позицій феномена числа, як символічного інструменту світосприйняття та складової частини культури, музики, та феномена тайнопису з позицій християнсько-іудейської віри та інших езотерично-духовних навчань Європи. Мета дисертації обумовила її головні завдання: – узагальнити відомості щодо стародавніх систем обчислення та їх впливу на культурно-духовну та музичну сфери. – виявити приклади застосування числових абстракцій у музично-теоретичних трактатах; – проаналізувати приклади використання тайнопису та шифрів у культурі та музиці Європи; – простежити становлення символічного стилю Алькана у камерних концертах для клавіру з оркестром ор.10. – виявити розвиток символічних концепцій у його Великій Сонаті ор. 33 з опорою в аналізі на прийняту концепцію чисел. – виділити числові абстракції у «Benedictus» ор. 54, як прикладу зрілого стилю автора. Об’єкт роботи – клавірна творчість Шарля Алькана як представника французького романтизму.

Предмет роботи – прояви тайнопису та числової символіки в обраних клавірних творах Шарля Алькана. Хронологічні межі дослідження визначаються, з одного боку, стародавніми культурами, де зароджувалася числова символіка і тайнопис, аналізами численних трактатів від середньовіччя і до XIX ст., де увагу зосереджено на алегоріях чисел, з іншого – проявами символічного письма у творчості Шарля Алькана періоду 1830 – 1860 років. Матеріалами дослідження являються нотні записи творів Ш. Алькана, а саме: три камерні концерти op.10, Grande sonate «Les quatre âges» op. 33, «Benedictus» op. 54, апокрифи, Танах, Біблія, понад двісті музичних трактатів (електронні копії, переважно V–XVI ст.) та рукописів з музично-числової та загальноезотеричної символіки, зокрема це роботи Джона Вілкінса, А.Кірхера, Джона Фальконера, Франческо Лана Терці, Р. Бекона та Ф. Бекона, Ж. Анкосса, Х. Керлота, Джованні Порта та ін. Методологічна основа роботи обумовлена комплексним міждисциплінарним підходом, основу якого становлять методи естетико-художнього, герменевтичного, історико-стильового, жанрового та семантичного аналізу, що є традиційними для українського музикознавства та необхідними в обґрунтуванні проявів тайнопису та числової символіки у творчості Шарля Алькана. Дисертація складається зі вступу, двох розділів, п'яти підрозділів, висновків, списку використаної літератури і трьох додатків, перший з яких містить нотні приклади та зображення з різних манускриптів, другий – найпоширеніші трактування чисел. У третьому додатку наведені відомості про публікації та апробації матеріалів, викладених в даній роботі. Розділ 1. «Виникнення нумерології, тайнопису та числових теорій у культурі та музиці. Алегоричні трактування чисел.» аналізує підстави виникнення чисел як абстракції сприйняття навколишнього світу, зокрема космічних тіл, циклічності космічних явищ. Наголошується на давності первісних знаків, що відображали Місячний цикл, Зодіак та сформували первісні алфавіти, а також на усвідомленні та наслідуванні цих циклів і у наш час. Простежується розвиток числових теорій у відомих античних математиків та філософів з огляду на концепцію світової гармонії. В Єгипті та Піфагорійській школі, яка наслідувала ці знання та дала початок сучасній математиці та музиці, існували таємні вчення та перші пристрої для шифрування. На цих засадах розглядаються числові системи та деякі символічні числа, що були поширені у стародавніх культурах (у додатку «Б» наводяться найпоширеніші їх трактування), зокрема – троїчність та четверичність як архетипи свідомості людини та значущість цих чисел для музики, мова якої подібно до чисел алегорично описує навколишній (та внутрішній) світ, з цих позицій аналізуються вибрані клавірні твори Ш. Алькана. Надаються приклади найпоширеніших числово-алегоричних трактувань у Писанні, музичних трактатах християн-ченців та ін., наводяться рідкісні приклади походження музичних термінів від небесних сил та явищ, зокрема числових. Аналіз трактатів зосереджено на алегоричних порівняннях музичних складових з числами, фізичним тілом, світовими явищами, Писанням. Показано точки дотику музики з астрономією, Біблією, астрологією, кабалою, магією, герметизмом та ін. Було зроблено спробу виявити підстави для появи таємної мови та засобів шифрування. З огляду на аналіз з цього ракурсу творчості Ш.Алькана, вказані шляхи розвитку шифрування у Європі, криптологічні праці та інструменти, зазначено, що криптологічні служби у Франції були одними з найрозвиненіших у Європі. Розглянуто варіанти шифрування в кабалі, Біблії, музиці, культурі – наведені приклади

2. The dissertation is devoted to the keyboard works of Charles Alkan, which is comprehended from the standpoint of the phenomenon of numbers as a symbolic tool of world perception and an integral part of culture, music, and the phenomenon of the secret writing from the standpoint of the Christian-Jewish faith and other esoteric spiritual teachings of Europe. The purpose of the thesis determined its main objectives: – to summarize information on ancient calculation systems and their impact on the cultural, spiritual, and musical spheres. – to identify examples of the use of numerical abstractions in music-theoretical treatises; – to analyze examples of the use of ciphers and ciphers in European culture and music; – to trace the formation of Alkan's symbolic style in the Concertos da camera (for clavier and orchestra) op.10. – to identify the development of symbolic concepts in his Grand Sonata Op. 33, based on the accepted concept of numbers. – to highlight numerical abstractions in the «Benedictus» op. 54 as an example of the composer's mature style. The object of the paper is the work of Charles Alkan as a representative of French Romanticism. The subject of the paper is the manifestations of cryptography and numerical symbolism in Charles Alkan's keyboard works. The chronological boundaries of the study are determined, on the one hand, by the ancient cultures where numerical symbolism and cipher writing originated,

by the analysis of numerous treatises from the Middle Ages to the nineteenth century, where attention is focused on the evolution of manifestations of symbolic writing in the works of Charles Alkan, that is, 1830-1860. The materials of the research are sheet music of Alkan's works, namely: Three chamber concerto's op.10, Grande Sonate «Les quatre âges» op. 33, «Benedictus» op. 54, apocrypha and Holy Scripture, more than two hundred musical treatises (mostly from the V-XVI centuries) and manuscripts on musical-numerical and general esoteric symbolism, including works by John Wilkins, A. Kircher, John Falconer, Francesco Lana Terzi, R. Bacon and F. Bacon, Papus, Carlot J.E, Giovanni Porta, and others. The methodological basis of the paper is based on a comprehensive interdisciplinary approach, based on the methods of aesthetic and artistic, hermeneutical, historical and stylistic, genre and semantic analysis, which are traditional for Ukrainian musicology and necessary in substantiating the manifestations of the secret writing and numerical symbolism in the works of Charles Alkan. The thesis consists of an introduction, two chapters, five subsections, conclusions, three appendices, the first of which contains musical examples and images from various manuscripts, the second contains the most common interpretations of numbers, the third contains information on publications and approbations of the materials presented in this research, and a list of references. Chapter 1. «The origins of numerology, cryptic writing, and numerical theories in culture and music. Allegorical interpretations of numbers» analyzes the basis for the emergence of numbers as an abstraction of the perception of the surrounding world, in particular, cosmic bodies, and the cyclical nature of cosmic phenomena. Emphasis is placed on the antiquity of the primitive signs, which reflected the Lunar cycle, the Zodiac, and formed the primitive alphabets, awareness and imitation of these cycles even in our time. The development of numerical theories can be traced in the works of famous ancient mathematicians and philosophers, with their focus on the concept of universal harmony. In Egypt and the Pythagorean school, which followed this knowledge and gave rise to modern mathematics and music, there were secret teachings and the first devices for encryption. From these perspectives, the language of music, which allegorically describes the surrounding world (just like numbers do), and selected works of C.V. Alkan are analyzed. On this basis, numerical systems and some symbolic numbers that were common in ancient cultures are considered (in Appendix «B» the most common interpretations are given), in particular – trinity and quaternity as archetypes of human consciousness and the significance of these numbers for music, whose language is similar to numbers allegorically describes the surrounding (and inner) world, from these positions selected piano works by C. Alkan are analyzed. Examples of the most common numerical-allegorical interpretations in Scripture, musical treatises of Christian monks, etc. are given, rare examples of the origin of musical terms from celestial forces and phenomena, especially numerical ones, are given. Th

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Негачов К.О. «Benedictus» op. 54 Ш. Алькана як неоканонічна модель релігійного письма. Актуальні питання гуманітарних наук. № 54, т. 2. 2022. С.70-76
- 2. Негачов К.О. Тетрадна система злічення і символіка сонати Ш. Алькана «Чотири віки». Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 53, том 2. 2022. С. 58-63
- 3. Негачов К. О. Символіка другого камерного концерту ор. 10 Ш. Алькана. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2023. № 2. С. 207–212.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зима Людмила Вікторівна
2. Ludmila V. Zima

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жаркова Валерія Борисівна
2. Valeriia B. Zharkova

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чернявська Маріанна Станіславівна
2. Marianna S. Chernyavska

Кваліфікація: к.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грібінєнко Юлія Олександрівна
2. Yuliia O. Hribinienko

Кваліфікація: к.мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щербакова Ольга Константинівна
2. Olha K. Shcherbakova

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Черноіваненко Алла Дмитрівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Черноіваненко Алла Дмитрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Черноіваненко Алла
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна